

N:o 222.

Af herr **K. E. H. Hildebrand**, om ändring af 3 § 11:o tryckfrihetsförordningen.

En af de främsta uppgifterna för den moderna staten är rättsordningens upprätthållande inom statsområdet. En och hvar, som vistas därinom, har berättigade kraf att stå under lagens hägn, liksom det å andra sidan är bjudande plikt för en och hvar att iakttaga lagens bud och ej kränka annans rätt.

Underlaget för all rättsbildning utgöres af folkets historiskt gifna sociala och ekonomiska samt etiska uppfattning. I och med förändringar i denna förskjutes underlaget och förberedes ny rättsbildning. Rätten är ingen själfständig organism, som utvecklas oberoende af yttre inflytelser, utan dess uppgift är på det närmaste förbunden med det sjudande folkklifvet: ej så att den bör taga ny gestalt efter dagens tillfälliga stämningar, utan på det sätt att dess uppgift är att städse ingripa reglerande, skyddande och afvärjande. Rättens uppgift är icke att *skapa* nya förhållanden utan att, allteftersom förhållandena ändra sig, anpassas efter desamma för att kunna fylla sitt ändamål.

Rättsbildningen upphör därför aldrig, så länge ett folk lefver. Allteftersom förhållandena ändras, bildas ny rättsuppfattning, hvilken förr eller senare, försåvidt uppfattningen står sig och folket är sundt, tager sig uttryck i ny skriven rätt. Det blifver då alltid en bjudande plikt för statsmakterna att tillse, i hvad mån den skrifna rätten är anpassad efter eller skiljer sig från för rättsbildningen och verklig rättsupprätthållande i viktiga förhållanden inom folket. Om därvid befinnes, att rättsordningen kränkes på grund däraf att den skrifna rätten stannat

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 70 Häft. (N:is 222, 223.) 1

i utveckling efter folkkulturens fortskridande omdaning, måste lagändringen ske i de stycken, där öfverensstämmelse i utveckling ej förefinnes.

I en tid af så påskyndad social utveckling som 1800-talets senare decennier och 1900-talets början är det ofantligt svårt att låta lagstiftningsarbetet följa den oafslätliga förskjutningen i tänkesätt och rättsuppfattning. Allteftersom de nya sociala motsättningarna taga fastare former, blir det emellertid både viktigare och lättare att skrifva ny lag eller ändra gammal. Skulle man underlåta att i tid taga itu härmed, kan bristen på öfverensstämmelse mellan lag och rättsuppfattning verka mycket ondt genom att gifva lifskraft åt samhällsupplösande tendenser eller mot rättens väsen stridande åskådningar och handlingar.

Obehörigt ingripande i annans fria utöfning af näring eller yrke.

I det följande tillåter jag mig påpeka en mängd fall, där utvecklingen i dylik riktning redan gått så långt, att statsmakternas ingripande medelst ny lagstiftning synes vara oafvisligen påkräfdt. Jag menar de fall, där i föreningar sammanslutna medborgare obehörigen ingripa i annans fria utöfning af yrke eller näring. Här står i förgrunden offentliggörande af arbetares namn på sådant sätt, att de öfverlämnas till kamraters eller andras trakasserier, försåvidt de ej uppfylla vissa kraf, som ställas på dem.

Så vidt jag kan finna, föreligger här en mångfald verkliga öfvergrepp mot enskilda personers frihet, utan att med nuvarande lagstiftning något kan göras däremot.

I våra dagar talas mycket om »föreningsfrihet», men på många håll tolkas begreppet på sådant sätt, att man närmast kan tala om förenings tvång. Följande tillkännagifvande i tidningen Arbetet för den 10 september 1906 torde vara belysande nog:

Då nedannämnda personer trots ifrig agitation ej kunna förmås att ingå i organisationen, så vilja vi för alla organiserade arbetare offentliggöra deras namn:

Jöns Andersson, Spolegatan 9; August Larsson, husägare, Vallkärratorn, hvilka arbeta hos N. P. Lennartsson A-B., och Jöns Olsson, Möllevången 3, hvilken arbetar hos O. Olsson.

Lund den 4 september 1906.

Sv. Grof- och fabriksarbetareförb:s afd.

n:r 22, sektion n:r 4.

Styrelsen.

Hvar och en, som tagit närmare kännedom om den moderna arbetarerörelsen, vet att »ifrig agitation» ej blott föregått detta med-

delande, utan att namnen offentliggöras just för att personernas organiserade kamrater och äfven andra skola medelst allehanda trakasserier söka förmå dem att ingå i organisationen. Emellanåt taga trakasserier sådana former, att åtal kan följa enligt allmän lag, men oftast torde de undandraga sig sådan påföljd, närmast bestående i stickord och hånande tillmälen, fullständig brist på kamratligt umgänge och allsköns oginhet. Den utpekade går ensam och isolerad ibland sina kamrater, utsatt för deras tydliga förakt. Hvarje elakt ord eller ogin handling är i och för sig kanske ej så farlig, men då elakheterna hagla tätt och aldrig sluta och då oginheten varar i dagar och veckor och månader, kan ställningen för den utpekade blifva alldeles olidlig. För honom återstår i många fall ej annat än att söka annan plats — han har då direkt skadats i utöfningen af sitt yrke — eller att underkasta sig och mot sin egen vilja ingå i organisationen, i hvilket fall ett upprörande våldförande på enskild mans *fria* yrkesutöfning föreligger.

Underkastelsen får ofta former, som tydligen äro afsedda att verka förnedrande och därigenom skrämmande på andra. Den »brottslige» skall göra offentlig afbön. Här ett typiskt exempel, hämtadt ur tidningen *Arbetet* för den 20 september 1906.

Afbön.

Undertecknad, som under verkstadskonflikten 1905 uppträdde som strejkbrytare vid Kockums verkstad och därmed som förrädare mot den klass jag själf tillhör, inser nu det orätta i detta mitt handlings-sätt och beder samtliga organiserade arbetare om förlåtelse för detta mitt uppträdande, på samma gång lofvande bli en organiserad arbetare.

Malmö den 18 sept. 1906.

O. Hellgren.

Med anledning af ofvanstående har nämnda Hellgren blifvit upptagen som medlem i nedanstående förening, och uppmanas en hvar att i honom se en god organiserad arbetare.

Malmö den 18 sept. 1906.

För Sv. järn- och metallarb.-förbundet;

afdelning n:o 4 i Malmö:

Styrelsen.

Mannen i fråga får med eget namn underteckna ett skarpt för-dömande af sitt tidigare uppträdande och en ödmjuk anhållan om för-

låtelse. Skrifvelse införes så i tidningen och beledsagas af organisationens skriftligen affattade tillgift.

Ibland kunna flera år förflyta, innan »afbönen» slutligen pressas fram. Följande meddelande är dateradt i juli 1906, ehuru afbönen gäller år 1899.

Afbön.

Undertecknad som arbetat vid hattfabriken i Halmstad år 1899, under tiden som konflikten pågick, inser det orätta i detta mitt uppförande och vill jag härmed bedja samtliga kamrater och organiserade arbetare om förlåtelse för detta mitt handlingssätt, samt lofvar jag att hädanefter bli en god kamrat.

Karl E. Franzén.

Då Karl E. Franzén vid extra möte med Sv. grof- och fabriksarb.-förb:s afd. n:r 185 i Oskarström måndagen den 16 juli 1906 offentligt för afdelningen erkänt sitt brott mot arbetareklassen och gjort vederbörlig afbön samt i öfrigt lofvat uppfylla de fordringar afdelningen uppställt, uppmanas samtliga kamrater och organiserade arbetare att hädanefter betrakta honom som kamrat.

Oskarström den 16 juli 1906.

För Sv. grof- och fabriksarb.-förb:s afd. n:r 185 i Oskarström:
Styrelsen.

Sju år ha förflutit mellan »brottet» och afbönen! Det är möjligt, att mannen någon del af mellantiden varit fredad, men dock hvilken väl organiserad förföljelse, hvilken verksam frihetsförtryckande makt, som slutligen frampressat afbönen!

Någon gång säges uttryckligen ifrån, att det är fråga om direkta trakasserier. Följande »afbön» är hämtad ur *Arbetet* för 6 mars 1906.

Afbön.

Jag får härmed anhålla om ursäkt för det handlingssätt jag begått emot organisationen, och lofvar jag att hädanefter fullgöra mina skyldigheter och plikter till fackföreningen, och önskar jag att bli ansedd som fullgod medlem.

Helsingborg i mars 1906.

Chr. Sjöberg.

I anledning af att ofvanbemälde Sjöberg fullgjort sitt mellan-hafvande till organisationen och i öfrigt lofvat fullgöra de förpliktelser som organisationen påbjuder, vilja vi på detta sätt meddela det till alla organiserade arbetare, på det ingen må trakassera(!) honom, och komma vi att anse honom som fullgod medlem.

Helsingborg den 5 mars 1906.

Å fosfatfackföreningens vägnar:

Styrelsen.

Den som fått strejkbrytarenamnet, liknar en pestsmittad: ingen får eller bör hjälpa honom. Här ett upplysande exempel ur *Arbetet* för 19 maj 1906.

Afbön.

Undertecknad, som utfört ett reparationsarbete i strejkbrytare Carl Lindqvists fastighet, Prestgatan 24 (strejkbrytare vid H.-H. järnväg), trots en påminnelse från härvarande förbundsafdelning att ej befatta mig därmed, och inseende det orätta i mitt handlingssätt samt med löfte att framdeles ej befatta mig med arbeten af liknande art, ber härmed såväl härvarande förbundsafdelning som öfriga organisationer om tillgift och öfverseende för mitt inkorrekta handlingssätt.

Ramlösa den 15 maj 1906.

J. L. Nygren,
målaREMÄSTARE.

Som ofvanstående J. L. Nygren fullgjort den fordran, som härvarande afdelning begärt, och lofvat att ej åtaga sig arbete af ofvan-nämnda beskaffenhet, upphäfves härmed blockaden och får han för ofvannämnda förseelse ej af kolleger eller föreningar härför på något sätt trakasseras. Och står det hvarje kollega fritt att därstädes taga kondition.

Helsingborg den 15 maj 1906.

För Sv. måleriarb.-förbundets afdelning n:r 4 i Helsingborg:

Styrelsen.

Hvad skall man säga därom att midt i ett s. k. rättssamhälle anordnas blockad af en målaREMÄSTARES verkstad, d. v. s. hindras arbetare

att där taga arbete, endast och allenast därför att han utfört ett reparationsarbete i en »strejkbrytares» fastighet? Mig synes att ett enda dylikt öfvergrepp kunde vara motivering nog för ändring af gällande lag.

Härmed har jag kommit öfver till fackföreningars obehöriga ingrepp i arbetsgifvares, fabrikanter och handlandes fria utöfning af sin näring. Man får skilja mellan *blockad*, d. v. s. afstängande af den för näringens bedrifvande nödiga arbetskraften, och *bojkott*, eller förbud att köpa vissa varor eller dylikt. Jag skall här nedan lämna exempel på bådadera formerna.

I *Arbetet* för 22 jan. 1906 läses under rubriken »*Skoarbetarekonflikten i Vänersborg och Lundby*»:

På grund af att herrarne Carlsson ställt sig absolut oförstående mot att på rimliga villkor träffa öfverenskommelse om afveckling af dessa strider, meddelas härmed, att dessa strider föras och komma att föras tills antaglig uppgörelse kan träffas. Samtidigt meddelas att bojkotten mot dessa fabrikers skor står kvar och kommer att för framtiden betydligt skärpas.

För Sv. Skoarbetareförbundet:

Styrelsen.

Två dagar senare (23 jan.) läses i samma tidning:

Svedala.

Till Svedala, Holmeja, Börringe, Mariebergs och Skabersjö organiserade arbetare!

Enär handlanden H. Nilsson inte vill upphöra med försäljandet af de bojkottade Vänersborgs- och Lundbyskorna, så har Svedala arbetarekommun beslutat att iscensätta en effektiv bojkottning af all hr Nilssons handel, och uppmanas alla arbetare att upphöra med handel hos Nilsson, tills han inser det orätta uti försäljandet af strejkbrytarealster och lofvar att upphöra därmed.

Svedala den 17 dec. 1905.

Kommunstyrelsen.

I *Ny tid* för 14 dec. 1906 läses följande:

Blockad.

Som ägaren af nybyggnaden å Erikshill i Borås A. Eriksson, Örelid, ej velat godkänna och underteckna träarbetarnes prislsta, utan endast

använder oorganiserade arbetare (landtbor), så varder härmed ofvannämnda byggnad blockerad från all arbetskraft och varnas alla byggnadsarbetare att ej där antaga något arbete förrän annorlunda meddelats.

För Sv. Träarb.-förb. afd. 71 i Borås:
Styrelsen.

Denna form för meddelande af blockadbeslut är mycket vanlig. Jag tillfogar ett exempel ur *Ny tid* för 19 okt. 1906, som visar att förföljelsen mot viss tillverkning kan fortsätta, ehuru arbetarna tro att fabriken i fråga skall nedläggas:

Blockad.

Någon uppgörelse vid tändsticksfabriken Vax vesta har ännu ej kommit till stånd. Enligt förut nämnda uppgifter skall fabriken nedläggas. Det i fabriken varande lagret af aspvirke har på denna grund blifvit såldt till tändstickstrusten. Enligt förkljudande skall en del af detta lastas på järnvägsvagnar natten till nästkommande lördag. Ingen rättänkande arbetare kan åtaga sig nämnda arbete. Då det antages att försök skola blifva gjorda för anskaffande af arbetsvilliga från Vänersborg och Uddevalla, anmodas arbetarne på dessa platser att icke nedsmutsa sitt goda namn och rykte.

För Göteborgs tändsticksarbetares fackförening:
Styrelsen.

Man torde kunna säga, att reflexionerna göra sig själfva.

Ett öfvermodigare och hänsynslösare beteende mot enskild man än hvad i dessa exempel kommer till synes får man leta efter, och hvarje industriman torde kunna intyga att slika öfvergrepp från arbetareorganisationernas sida visst icke innebära något tomt hot. Det sociala kriget är förfärande dyrbart, och hvad det kostat landet under de senaste åren kan näppeligen beräknas.

För att ej utsätta mig för misstanken att här ofvan omsorgsfullt ha hopletat hela det antal dylika meddelanden, som under någon längre tid förekommit, vill jag nämna, att *så godt som hvarje nummer* af tidningen *Arbetet* i Malmö innehåller flera sådana. Där synas de frodas mest, antagligen på den grund att den socialdemokratiska rörelsen i Skåne blifvit oerhördt mäktig, ej minst genom en obegriplig flatet hos öfriga folkgrupper. *Socialdemokraten* är försiktigare. Där förekomma blockadnotiser i mängd och äfven en del afböner, men sällan strejkbrytare-

utpekanden. Af öfriga socialisttidningar har jag endast fäst afseende vid *Ny Tid* i Göteborg. Jag tillåter mig härför bifoga ett på måfå hopplockadt belysande urval, hämtadt ur dessa tre tidningar för år 1906 och fördeladt under lämpliga hufvudrubriker. Någon tidsföljd mellan meddelandena inbördes är ej åsyftad.

Belysande
exempel:
1. Insvingande
i fackförening
m. m.

I. *Intvingande i fackförening, m. m.*

1. Se ofvan.

2. *Meddelande.*

Då järnsvarfvaren R. Wulff arbetande på Munktells filial i Åstorp trots upprepade påstötningar ej vill ingå i organisationen, få vi härmed enligt mötesbeslut offentliggöra honom för allmänheten.

För Sv. Järn- och Metallarbetareförb. afd. 142 i Åstorp:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 18 jan. 1906.)

3. *Meddelande.*

Enligt afdelningens beslut vilja vi ännu en gång påminna Helsingborgs tunnbindare som ej tillhöra sin organisation att snarast möjligt ingå i densamma såvida de vilja undvika att bli presenterade på annat sätt.

Helsingborg den 26 jan. 1906.

För Sv. tunnbinderiarbetareförb.:s afd., Helsingborg:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 29 jan. 1906.)

4. *Meddelande.*

Eftersom nedannämnda bageriarbeterskor trots upprepade uppmaningar att ingå i organisationen detta icke ha efterkommit, har Sv. Bageriarb.-förb. afd. i Lund beslutat att offentliggöra deras namn i tidningen:

Å Malmströms bageri och konditori arbetar Emma Nilsson, Lina Mårtensson, Klara Borglin, Maria Larsson och Augusta Gunnarsson.

• Agitationskommittén.

(Ur *Arbetet* 5 febr. 1906.)

5. *Marieholm.*

Alla de, som arbeta på härvarande yllefabrik, men ej tillhöra sin organisation, bedjas snarast möjligt ingå i densamma, eljest bli namnen bekantgjorda i tidningspressen.

Sv. Textilarbetareförbundets afd. 34 Marieholm.

(Ur *Arbetet* 16 febr. 1906.)

6. *Meddelande från Kristianstad.*

Härmed tillkännagifves, att Nils Jönsson å Ljunggrens verkstad ingått i organisationen och bör betraktas som god kamrat.

Däremot meddelas att Jöns Olsson, Per Svensson, Johan Jönsson, Jöns Jönsson, Sven Jönsson fortfarande stå bakom och hålla igen.

Kristianstad den 19 febr. 1906.

För Sv. grof- och fabr.-arb. förb:s afd. n:r 59, Kristianstad.

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 21 febr. 1906.)

7. *Se upp för blockadbrytare från Kolgårdsberget!*

Då nu hedersmännens förrådetjänst vid Uddevalla är slut, uppmanas kamraterna landet rundt att se upp för de omnämnda Johanssons och Dahllöfs trotjänare.

För Sv. järnvägsb.-arb.-fackfören:s sektion vid Bohusbanan, styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 4 sept. 1906.)

8. *Hedersmän vid Vax Vesta!*

De, hvilka under strejken uppträdde som arbetsvilliga äro (namn).

Att ofvannämnda personer sedan strejkens utbrott tjänat sitt bröd i sitt anletes svett intygas härmed.

För Göteborgs tändsticksarbetarefackf.:

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 13 sept. 1906.)

9. *Meddelande från Billesholm.*

På grund af den pågående konflikten i grufdistriktet har afdelningen beslutat att presentera följande personer till allmänhetens kännedom, hvilka ha uppträdt som förrädare gent emot organisationen här i Billesholm.

Som strejkbrytare uppträder vid tegelbruket med lastning:

Tegelbruksförmannen n:r 500 Olof Jönsson, 598 Jöns Lundblad, 178 Lars Rasmussen och Ellvar Lundvall (döfstum) har själf tecknat, att han mot sin vilja blifver uppmanad af sin sväger gruffogden Martin Berg att ändå gå i arbete.

Härmed ställer afdelningen en uppmaning till alla de arbetare som stå utom organisationen men likväl arbeta: att dessa arbetare måtte ofördröjligen ingå i afdelningen på platsen, i annat fall blir deras namn kungjorda omedelbart i pressen.

För Sv. Grof- och Fabriksarb.-förb:s afd. n:r 47 Billesholm:
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 11 juli 1906.)

10. *Meddelande.*

Nedanstående personer kunna ej förmås ingå i organisationen:

August Larsson, husägare, Vallkärra Torn; Jöns Andersson, Spolegatan 9 och Jöns Olsson, Möllevången.

Hvarje organiserad arbetare bör bemöta dem efter förtjänst.

För Sv. Grof- och Fabriksarb.-förb:s afd. n:r 22, sekt. n:r 4, Lund:
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 19 juli 1906.)

11. *Landtarbetare!*

Som nedannämnda personer ej kunna förmås att göra sina skyldigheter till afdelningen, vilja vi härmed offentliggöra dem för allmänheten: Nils Frid och Pär Andersson, emottagare af understöd i 9 månader, ha därefter aldrig fullgjort några skyldigheter gent emot afdelningen, påfösaresonen Karl Göransson, strejkbrytare under konflikten. Senare ankomna A. Rosander, huggedräng och blockadbrytare från Skabersjö, Jeppa, svinskötare, Anders Olsson, trädgårdsfjäskare, samt den ärevärdige kuskdrängen Hilding, påfösare från Kristineberg.

Kamrater, kom ihåg dessa personer, och behandla dem efter förtjänst!

För Sk. Landtarbetareförb:s afd. n:r 12 Lindholmen:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 10 okt. 1906.)

12. *Som blockadbrytare*

vid Larssons trädgård har uppträdt Carl Ottosson, förut strejkbrytare i Landskrona, och Helge Karlsson, f. d. järnvägstjänsteman.

För Sv. Grof- och Fabriksarbetareförbundets afd. i Malmö:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 3 sept. 1906.)

13. *Meddelande.*

Sv. Grof- och Fabriksarbetareförb. afd. 133 Jordberga har på ordinarie möte den 24 aug. 1906 beslutat att offentliggöra nedannämnda personer, hvilka icke kunna förmå sig att ingå i vår förening: Hans Brönn, Sörby, och Edvin Svärd, L:a Beddinge. Den sistnämnda har ingått i Sv. Arbetareförbundet.

För Sv. Grof- och Fabriksarbetareförb. afd. n:r 133, Jordberga:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 29 aug. 1906.)

14. *Meddelande.*

Enligt härvarande afd:s beslut få vi härmed presentera för kolleger och öfriga organiserade arbetare 2 st. måleriarbetare på Ernst O. Jönssons cykelverkstad, Norra Storgatan härstädes. Den ene medlemmen n:r 5,258 Albert Broddesson, som under detta års konflikt uppträdt på ett mindre hedrande sätt mot afd. och förbundet. Han har trots upprepade påminnelser ej förmåtts fullgöra sina skyldigheter till afdelningen under sist förflutna år. Den andre Hugo Holmgren (skollärare från Perstorp) anser sig för högt uppsatt för att tillhöra organisationen. Båda dessa arbeta i strid mot kontrakterade bestämmelser som äro träffade mellan afdelningen och Ernst O. Jönsson. Som ofvannämnde tvenne arbetare tillika med Ernst O. Jönsson brutit kontraktet (Ernst O. Jönsson har underskrifvit det nu gällande kontraktet) ställes härmed

en vördsam vädjan till såväl organiserade som öfriga rättänkande personer att behandla såväl cykelfirman (Kärnan) som dessa måleriarbetare efter förtjänst till förhållandena blifvit ordnade.

Helsingborg den 15 maj 1906.

Å Måleriarbetareförb.:s afd. vägnar:

Styrelsen.

I enlighet med arbetarekommunens vid möte fattade beslut, får undertecknad styrelse härmed till beaktande anbefalla ofvanstående meddelande till noggrant iakttagande.

Kommunstyrelsen.

(Partitidningar uppmanas intaga ofvanstående.)

(Ur *Arbetet* 30 aug. 1906.)

15. *Meddelande från Kristianstad.*

Som förre förbundsmedlemmen n:r 506 O. Hansson (Kind), ej kan förmås att göra sina skyldigheter till vår afdelning, trots många påminnelser, få vi härmed offentliggöra hans namn i tidningen och torde Kristianstads organiserade arbetare bemöta honom efter förtjänst.

Han har uppträdt som förrädare under sista strejken bland bageriarbetarna på platsen.

För Sv. Bageriarbetareförb. afd. n:r 8 i Kristianstad:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 13 febr. 1906.)

16. *Limhamn.*

Från föreningen saligen afsomnade äro nedanstående personer och kunna ej förmås att fullgöra sina skyldigheter till afd., hvarför vi härmed vilja fästa allmänhetens uppmärksamhet på dem att behandla dem efter förtjänst.

Lars Olsson, Aug. Bergqvist, Magn. Persson, Jöns Olsson, Lorens Friis, Magn. Fredriksson, Julius Åkesson, Lars Olin, Axel Selander, anställda i Kalkbrottet, Anders Mårtensson, Jöns Jönsson, B. E. Carlsson, G. Blom, Oskar Silof, anställda vid Glasbruket, Märten Andersson, Karl A. J. Frank och Nils Hansson.

För Sv. Grof- och Fabriksarbetareförb. afd. i Limhamn:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 10 febr. 1906.)

17. *Skofabriksarbetare!*

Då det är omöjligt för oss att få veta namnen på alla de hedersmän som sysselsätts i Lundby skofabrik, ombedes våra kolleger i Göteborg att om något nytt namn blir känt som icke stått i rapporten i *Ny Tid* att rapportera detta till hr Albert Thorsson, Carl Gustafsgatan 46.

Lundby skofabriksarbetare.

(Ur *Ny Tid* 7 mars 1906.)

18. *Skrädderiarbetare!*

Som medlemmen 4,604 Johan Hasselgren och 6,083 Gustaf S. Olsson brutit mot kamratskapet, ombedjas kollegerna landet rundt se upp med nämnda skrädderiarbetare och meddela sig med Boråsafdelningen om de skulle dyka upp någonstades.

Borås i mars 1906.

För Sv. skrädderiarbetareförbundets afdelning:

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 22 mars 1906.)

19. *Hedersmän!*

Vid pågående konflikt inom reseffekt- och sadelmakeribranschen härstädes utmärka sig följande kolleger med sin brist på solidaritet: (11 namn och adresser).

Göteborg i aug. 1906.

För reseffekt och sadelmakeriarbetarnes fackförening:

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 8 aug. 1906.)

20. *Hedersfolk i Kinna!*

Under pågående konflikt å Häggådalens linneväfveri i Kinna utmärka sig följande kolleger med brist på solidaritet: (28 namn och adresser).

Sv. Textilarb.-f. afd. n:r 65 i Kinna.

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 15 aug. 1906.)

Bevisande
exempel:
II. Afböner.

II. Afböner.

1—4. Se ofvan.

5. Afbön.

Undertecknade, som under järnarbetarekonflikten vid gummifabriken »Velox» i Trelleborg uppträdt som strejkbrytare och uppsåtligen upptagit de strejkandes plats, erkänna härmed vårt dåliga handlingssätt, och bedja samtidigt som vi hemställa om inträde i organisationen, alla organiserade arbetare om tillgift samt lofva att för framtiden blifva hederliga medlemmar af organisationen.

Trelleborg den 3 jan. 1906.

Joh. Lindsjö,	Gustaf Andersson,
Konrad Engström,	Sven Fagerlund,
Th. Olsson,	Nils Nilsson,
	Olof Nilsson.

Att ofvanstående personer sökt och erhållit inträde i vår organisation, intygas

Trelleborg den 3 jan. 1906.

För Sv. Järn- och Metallarb.-förb:s afd. nr 55 i Trelleborg:
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 5 jan. 1906.)

6. Afbön.

Då undertecknad insett sitt begångna fel i att hafva arbetat hos Karl Malmberg då denna fabrik varit blockerad, beder jag härmed förbundets medlemmar om tillgift härför.

Lund den 8 jan. 1906.

Julius Jacobsson.

Då ofvannämnda Julius Jacobsson nu erkänner sitt begångna fel i att hafva uppträdt förrädiskt mot förbundet, så kunna vi härmed meddela till förbundets medlemmar, att det står hvar och en fritt att taga arbete hos honom.

Styrelsen för Sv. Handskarbetareförb.

(Ur *Arbetet* 13 jan. 1906.)

7. *Afbön.*

Som undertecknad vid spritfabriken under pågående föreningsrättsstrid uppträdde ohederligt mot organisationen samt mina kamrater, vill jag nu sedan jag insett mitt dåliga handlingsätt anhålla om eftergift samt lofvar för framtiden vara en god och hederlig medlem.

Karl Jönsson, Dalby.

Sedan nämnda person har klarat sina mellanhafvanden med afdelningen, så få vi hädanefter anse honom för fullgod medlem och kamrat.

För Sv. Grof- och Fabriksarbetareförbundets afd. n:r 127 i Dalby:

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 6 mars 1906.)

8. *Afbön.*

Undertecknade, som under spårvägsstrejken i oktober månad 1904 uppträdde som strejkbrytare, anhålla härmed att till medlemmarna af spårvägsförbundets afdelning i Norrköping få betyga vår allvarligt kända ånger öfver detta vårt felsteg och bedja om tillgift för detsamma, samt afgifva offentligt det löftet att framdeles, om medlemsskap beviljas oss, blifva fasta och ärliga fackföreningsmedlemmar.

Karl Åman, Ernst Vinkvist, Karl Karlsson.

Att, sedan förenämnda anhållan varit förelagd Sv. spårvägsförbundets styrelse och af densamma blifvit tillstyrkt, förenämnda personer äro såsom medlemmar af nämnda förbunds härvarande afdelning intagna och erkända, betygas

För Norrköpings spårvägspersonals ff.:

Styrelsen.

(Ur *Socialdemokraten* 13 jan. 1906.)

9. *Afbön.*

Undertecknad, som våren 1902 uppträdde som blockadbrytare vid stallbyggnaden 108 Sveavägen, får härmed bedja kamraterna om öfverseende för detta mitt osolidariska beteende, och lofvar att hädanefter ställa mig organisationens stadgar och beslut till efterrättelse.

Stockholm 17 jan. 1906.

J. A. Höjer.

(Tillgift ungefär som ofvan.)

(Ur *Socialdemokraten* 23 jan. 1906.)

10. *Afbön.*

Undertecknade, som under den under föregående år rådande konflikten inom asfalt- och cementgjuterifabriken i Stockholm uppträdde osolidariskt gent emot våra organiserade kamrater, i det vi under konflikten utfört asfalt- och cementarbete, få härmed bedja dessa kamrater om ursäkt för detta vårt handlingssätt och lofva vi att blifva medlemmar af organisationen samt hädanefter ställa oss dess bestämmelser till efterrättelse.

Stockholm den 26 jan. 1906.

J. Horney, K. J. E. Karlsson, J. Lundborg, Frans Johansson,

A. G. Jönsson (Hjorthagen 6.)

(Tillgift ungefär som ofvan.)

(Ur *Socialdemokraten* 2 febr. 1906.)

11. *Murare Obs!*

På ordinarie möte 22 mars var medlemmen n:o 1,342 J. E. Gleisner uppe och bad om förlåtelse för sitt okamratliga uppträdande under konflikten härstädes 1905 och lofvade att hädanefter ställa sig förbunds- och afdelningsbeslut till efterrättelse, samt fullgöra sina skyldigheter såsom medlem. Afdelningen beslöt att bevilja Gleisners anhållan och skall han därför hädanefter bemötas såsom kamrat och hans felsteg vara glömdt.

Svenska Murareförbundets Stockholmsafdelning.

(Ur *Socialdemokraten* 26 mars 1906.)

12. *Afbön.*

Undertecknad, som under en tid af 4 månader har gjort tjänst hos blockadbrytarefirman Johansson & Dahllöf i Kolgårdstunneln vid Uddevalla, anhåller härmed om förlåtelse för detta mitt handlingssätt samt om att få ingå som medlem i svenska järnvägsbyggnadsarbetarefackföreningen mot ett inträde af 25 kr.

Då jag nu till fullo inser och förstår det orätta uti att förråda och rycka brödet från mina klassbröder, som endast ha sträfvat efter att icke allenast förbättra sina egna utan äfven mina lefnadsomständigheter har en uppriktig ånger gripit mig.

Uddevalla den 1 sept. 1906.

A. J. Glans, f. d. blockadbrytare.

Ofvanstående afbön hafva vi i dag under extra möte behandlat och godkänt.

Uddevalla den 1 sept. 1906.

För Sekt n:o 9 af Sv. Järnv.-byggn.-arb. fackföreningen:

Styrelsen.

(Partitidningar ombedjas intaga ofvanstående.)

(Ur *Ny Tid* 4 juli 1906.)

13. *Afbön.*

Undertecknad, som under en tid af 14 månader gjort strejk-brytarejänst på A. F. Carlssons skofabrik i Vänersborg, anhåller härmed om förlåtelse för detta mitt handlingssätt samt om att få ingå som medlem i Svenska Skoarbetareförbundet för ett inträde af 15 kr.

Då jag nu till fullo inser och förstår det orätta uti att förråda och rycka brödet från mina klassbröder, som endast ha sträfvat efter att icke allenast förbättra sina egna men äfven mina lefnadsomständigheter har en uppriktig ånger gripit mig.

Vänersborg den 24 sept. 1906.

Gustaf Adolf Andersson, Lindehof, f. d. strejkbrytare.

(Tillgift på extra möte, se ofvan.)

(Ur *Ny Tid* 29 sept.)

14. *Afbön.*

Samma formulär som ofvan.

Ett 60-tal underskrifter.

(Ur *Ny Tid* 2 okt. 1906.)

15. *Meddelande.*

F. d. medlemmen 904 Frans Magnusson, som varit blockadbrytare i Kålgårdsberget vid Uddevalla, har begärt afbön på sektionen n:r 65 af Sv. järnvägsbyggnadsarb. fackföreningens senaste möte, som beslutade att ej bevilja honom afbön. Samtidigt beslutades att rikta en uppmaning till alla sektioner af vår afdelning att ej bevilja någon af Johansson & Dahllöfs blockadbrytare afbön.

För Sv. järnvägsbyggnadsarb. fackf. sektion 65.

e. u. Karl Rossén.

Öfriga parti- och arbetarevänliga tidningar torde intaga ofvanstående.

(Ur *Ny Tid* 12 okt. 1906.)

*Belysande
exempel:
III. Bojkott.*

III. *Bojkott.*

1—2. Se ofvan.

3. *Blockad.*

Förre textilarbetaren i Oskarsström Johan Östergren uppträdde som strejkbrytare här 1899, och nu när fackföreningen bildades kunde han ej förmås att göra afbön och ingå i föreningen, utan slutade hellre sitt arbete vid jutefabriken och etablerade egen affär, dels som toffelmakare, dels som trikåstickare. Med stöd af ofvanstående ha samtliga undertecknade föreningar beslutat blockera dessa hans alster. Och uppmanas alla organiserade arbetare att icke köpa af hans alster. Diversehandeln och fru Mimmi Pettersson äro de som för närvarande föra hans tofflor i handeln. Trikåvarorna försäljas uteslutande i diversehandeln.

Oskarsström i aug. 1906.

För Sv. Grof- och fabriksarb.-förb:s afd. n:o 185 i Oskarsström.

För Sv. Textilarb.-förb:s afd. n:o 48 i Oskarsström.

För Sv. Järn- och Metallarb.-förb:s afdelning n:o 146.

Resp. Styrelser.

(Ur *Arbetet* 17 aug. 1906.)

4. *Till Borås arbetare och bagare landet rundt!*

Då vår förening ej kunnat få någon öfverenskommelse till stånd med nedannämnda firmor, få vi ånyo meddela det dessa äro blockerade för arbetskraft och det bröd som dessa tillverka bojkottadt och att Borås arbetare ihågkomma dessa vid sina inköp af bröd.

(Namn och adresser.)

För Sv. bageriarb.-förb. afdelning i Borås:

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 31 maj 1906.)

*Belysande
exempel:
IV. Blockad.*

IV. *Blockad.*

1—2. Se ofvan.

3. *Blockad.*

Allt byggnadsarbete vid Svalöf såväl de under uppförande varande nya villorna, som allt reparationsarbete tillhörigt Svalöfs utsädesbolag och utsädesförening är fortfarande i blockad och kommer en hvar, som där tager arbete, att stämplas som blokadbrytare.

För Skånska Landtarbetareförbundet:
Albin Hansson.

(Ur *Arbetet* 3 jan. 1906.)

4. *Skrädderiarbetare!*

Som strejk utbrutit bland Malmö lagerskräddare, så frånbedes all arbetskraft tills annorlunda meddelas.

För Sv. Skrädderiarbetareförb:s lagerafd., Malmö.
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 20 jan. 1906.)

5. *Järnarbetare!*

På grund af lönetvist har strejk utbrutit vid N. D. Vestmans mek. verkstad i Hudiksvall, hvadan någon där ej må söka eller taga anställning förrän konflikten blifvit bilagd, ty den som det gör anses som strejkbrytare.

Stockholm i jan. 1906.

Sv. järn- och metallarbetareförbundets styrelse.

(Ur *Socialdemokraten* 24 jan. 1906.)

6. *Träarbetare!*

På förekommen anledning meddelas, att snickerifirman Bröderna Jansson i Örebro fortfarande är blockerad, och varnas hvar och en träarbetare från att söka eller taga anställning å dess verkstäder. Firman söker i dagarna inreda ny verkstad vid Jäders bruk invid Arboga, men vi tro att denna verkstad får stå tom till dess firman gjort upp sitt mellanhafvande med förbundet.

Stockholm den 1 febr.

För Sv. Träarbetareförbundet:
Styrelsen.

(Ur *Socialdemokraten* 2 febr. 1906.)

7. *Blockad.*

Undertecknade föreningar förklara härmed grosshandlare Wallins nybyggnad Torkel Knutsonsgatan n:o 31 afstängd för all arbetskraft, tills grosshandlare Wallin gjort upp sitt mellanhafvande med arbetslagen på platsen.

Blockaden kvarstår äfven om huset öfvergår till annan ägare.

Sv. Murarförb:ts Stockholmsafd. Stockholms byggnadstimmermansf.-f.

Stockholms Murarbetsmänsf.-f. Stockholms Byggnadstegelbärf.-f.

(Ur *Socialdemokraten* 24 febr. 1906.)

8. *Blockad.*

Från och med innevarande månad och intill dess de underskrifvit den prislista, som gäller mellan öfriga skrädderiaffärer härstädes och afdelningen, blockeras J. F. Janssons skrädderi- och diversehandel, Igel & C:o skrädderi- och kappaffär samt A. Holms skrädderi- och möbelaffär. Skrädderiarbetare som till nämnda affärer utföra arbeten, förrän afdelningens prislista underskrifvits, betraktas som strejkbrytare.

Seffle i mars 1906.

Svenska skrädderiarbetareförbundets afdelning.

(Ur *Socialdemokraten* 17 mars 1906.)

9. *Varning.*

Som strejk utbrutit vid J. Johanssons träförädlingsfabrik i Åstorp, varnas arbetare att där söka eller taga anställning.

Som förrädare uppträda en vid namn Janne Jönsson och bokhållaren Karl Svensson.

Åstorp den 20 mars 1906.

För Sv. grof- och fabr.-arb.-f.-f. afd. n:o 114 Åstorp.

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 21 mars 1906.)

10. *Upprop.*

Enär underhandling pågår hos samtliga stensättareentreprenörer i Stockholm varnas härmed hvar och en att taga anställning som sten-

sättare förrän uppgörelse skett, och betraktas hvar och en som tager anställning som förrädare och behandlas som sådan.

Stockholm den 21 mars 1906.

Gatustensättareförbundet.

(Ur *Socialdemokraten* 23 mars 1906.)

11. *Upprop till Sveriges repslageriarbetare:*

Enär strejk utbrutit vid firman A. F. Valbecks repslageri Linköping, varnas kollegerna landet rundt att där söka eller taga anställning förrän annorlunda meddelas. Den som oakadt detta bryter mot nämnda varning anses som strejk- eller blockadbrytare och kommer att behandlas som sådan.

För Sv. repslageriarb.-förb.

Styrelsen.

(Ur *Socialdemokraten* 28 mars 1906.)

12. Med anledning af att firman Paul U. Bergström här i staden godtyckligt afskedat en af våra medlemmar och firman ej genom underhandling kunnat förmås att återtaga honom, är allt arbete såväl inom »den beställda» som »obeställda» branschen nedlagdt från och med den 6 april, och kommer hvar och en som därstädes tager anställning innan förhållandena blifvit ordnade, att behandlas som strejkbrytare.

Stockholm den 6 april 1906.

Styrelsen för Sv. skrädderiarb.-förbundets Stockholmsafdelning.

(Ur *Socialdemokraten* 7 april 1906.)

13. *Blockad.*

I byggnaderna Sveavägen 88 och Artillerigatan 10 härstädes utför tyska firman Gerh. Körtling, hvilken är indragen i konflikt i Tyskland, centralvärmeledningsanläggningar. Tyska metallarbetareförbundet har anmodat oss meddela, att nämnda firmas ofvan angifna arbete i Sverige i följd af konflikten är blockeradt, hvadan hvar och en som där söker eller tager arbete anses som blockadbrytare.

Stockholm den 5 maj 1906.

Sv. järn- och metallarbetareförbundet.

Styrelsen.

(Ur *Socialdemokraten* 7 maj 1906.)

14. *Blockad.*

Till följd af att de prämskeppare som ej ville skrifva under kontrakt blifvit afskedade och arbetsgifvarna ej vilja underhandla med fackföreningen om ett kollektivt aftal för dessa arbetare, har fackföreningen beslutat att blockera följande påmar. (Här numren å dessa.) Ofvanstående nummer förklaras blockerade och hvar och en som tager anställning å dessa påmar betraktas som strejkbrytare och behandlas därefter. Transportarbetare! Observera märke och nummer å alla påmar.

Prämskepparnas fackförening.

(Ur *Socialdemokraten* 8 maj 1906.)

15. *Blockad.*

Sedan det visat sig omöjligt att med A.-B. Svenska korkfabriken (Norelius) härstädes få ordnad arbetsaftal till stånd har afdelningen af Korkarbetareförbundet beslutat blockera nämnda fabrik. Som »snälla vänner» uppträda ynglingen Edvard Andersson, Klamparegatan 24, Natalia Jonsson, Folkskolegatan 9 B samt Anna Carlsson, Södra Liden 24.

Göteborg i juli 1906.

För Sv. Korkarbetareförbundets Göteborgsafdelning.

e. u. Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 27 juli 1906.)

16. *Blockad.*

På grund af att byggmästare Jörgensson från Hörby vägrat att underteckna aftalet med grofarbetareafdelningen i Eslöf förklaras härmed hans byggnad i blockad och kommer hvar och en grofarbetare, som där söker eller tager arbete, att betraktas som blockadbrytare och behandlas därefter.

För Sv. grof- och fabriksarb.-förb. afdelning n:o 14 i Eslöf.

Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 11 aug. 1906.)

17. *Blockerad sylta.*

Då afdelningen 185 af Sv. grof- och fabriksarbetareförbundet i Oskarsström hos förbundsstyrelsen anhållit om förbundsstyrelsens till-

låtelse att blockera hotellet i Oskarsström och förbundsstyrelsen öfverlätit åt afdelningen att själf besluta i den saken, har afdelningen på sitt ordinarie möte lördagen den 29 juli förklarad hotellet i Oskarsström blockeradt på grund af det dåliga bemötande, såväl källarmästaren som betjäningen lagt i dagen mot grofarbetare, äfven för det högre pris dessa arbetare måst betala. Den som hädanefter bryter mot blockaden kommer att behandlas efter förtjänst.

För Sv. Grof- och fabriksarbetareförb:s afd. n:r 185 Oskarsström.
Styrelsen.

Hallandsposten ombedes intaga ofvanstående.

(Ur *Arbetet* 1 aug. 1906.)

18. *Grofarbetare!*

På grund af att byggmästare Lars Olsson i Staffanstorp, Nevitshögs socken, ännu icke gjort upp sitt mellanhafvande med sina grofarbetare om den begärda timpenningen af 30 öre, så kommer hvar och en grofarbetare, som där söker eller tager arbete hos nämnde byggmästare att betraktas som förrädare och behandlas därefter.

För Sv. Grof- och fabriksarb.-förb:s afdelning n:r 72 i Staffanstorp.
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 18 aug. 1906.)

19. *Blockad.*

På grund af att Engelska svinslakteriet i Malmö icke velat gå med på den rimliga fordran Sv. Maskinst- och eldareförbundet framställt för maskinisten på platsen, har nämnda förbund blockerat ofvan nämnda arbetsplats, och varnas härmed hvarje maskinist att där söka arbete.

Malmö den 1 sept. 1906.

För Sv. Maskinst- och Eldareförbundet.
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 5 sept. 1906.)

20. *Blockad.*

Enär målerifirman Bylander & Johansson i Borås, hvilka båda förut tillhört vår afdelning, till denna står i afsevärd skuld från detta sitt medlemskap och ej i godo kunnat förmås att uppgöra sitt mellanhafvande med afdelningen, få vi härmed blockera ofvannämnda firma

från arbetskraft tills detta ordnats, och uppmanas alla kolleger att ej där taga arbete innan annorlunda meddelas.

Borås i sept. 1906.

För Sv. Måleriarb.-förb:s afdelning n:o 18 i Borås.
Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 10 okt. 1906.)

21 *Upphäfd blockad.*

Sedan nu skraddarmästare hr N. Lindström, Södra Förstaden 42 förhyrt verkstad åt sina arbetare och lofvat ej sända arbete ut i staden för förfärdigande förklaras härmed blockaden mot firman upphäfd, och är sålunda äfven arbetstillgången fri.

Malmö den 10 okt. 1906.

För Sv. Skrädderiarb.-förb:s afdelning i Malmö.
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 12 okt. 1906.)

22. *Blockad.*

På grund af att maskinisten på Södra bad- och ångtvättinrättningen blifvit afskedad samt dessutom ej utfått sitt tillgodohafvande och för öfrigt blifvit orättvist behandlad och enär direktören endast slingrar sig undan utan att vilja ingå på någon underhandling, få vi härmed förklara Malmö södra bad- och ångtvättinrättning blockerad för arbetskraft af såväl maskinist som eldare, och blifver en hvar som fortsätter eller antager arbete där stämplad som strejkbrytare.

För Sv. maskinist- och eldareförbundet.
Styrelsen.

Danska Socialdemokraten ombedes intaga ofvanstående.

(Ur *Arbetet* 27 jan. 1906.)

23. *Blockad.*

På förekommen anledning meddelas härmed att på grund af general-entreprenadens tillämpning för bedrivande af tunnelsprängningsarbetena genom Kolgårdsberget, Uddevalla, för bohuslänska längdbanans räkning, äro nämnda arbeten fortfarande förklarade i blockad som ock entreprenörfirman Johansson & Dahllöf, hvilken utför nämnda arbeten.

Den eller de arbetare, som där taga anställning, betraktas som klassförrädare.

Krylbo den 19 jan. 1906.

För Sv. Grof- och fabriksarb.-förb:s afd. n:r 92,
Järnvägsbyggnadsarbetaref.-f.:
Styrelsen.

(Ur *Arbetet* 29 jan. 1906.)

24. *Kakelugnsmakare!*

Som det ännu ej lyckats få en antaglig uppgörelse med firmorna C. F. Zelander och G. Nilsson i Skene, kvarstår den mot dessa firmor träffade blockaden. Hos G. Nilsson arbeta som blockadbrytare 2 hans söner, dessa tillhöra ej förbundet. Kolleger varnas för att taga kondition i Skene, förrän annorlunda meddelas.

Stockholm den 30 maj 1906.

Förbundsstyrelsen.

(Ur *Ny Tid* 1 juni 1906.)

25. *Blockad.*

Någon uppgörelse vid Salt- och sodafabriken å Färjenäs invid Göteborg har icke kommit till stånd. Fabriken hålles i gång med strejkbrytare. Fabriken såväl som dess alster och materiel äro fortfarande blockerade. Ingen rättänkande arbetare bör å nämnda plats antaga eller utföra något slags arbete, och alldenstund före stridens utbrott icke andra än våra förbundsmedlemmar voro anställda med ifrågavarande arbete, kommer en hvar, som är sysselsatt inom fabriken, att betraktas som strejkbrytare.

Salt- och sodaarbetarnes fackförening.

(Ur *Ny Tid* 27 mars 1906.)

26. *Skräddare!*

På grund af hr A. Wallentinssons, innehafvare af Nya möbleringsaffären, uppträdande mot sina arbetare på senare tiden, varnas härmed kolleger från att hos honom taga anställning.

För Skand. Sadelmakare- och Tapetserareförb:s afd. i Helsingborg:
Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 5 april 1906.)

27. Då det försports att herrar entreprenörer Johansson & Dahllöf skall ha räsläggning och grusningsarbetena å Bohusbanan, från Uddevalla, varnas härmed organiserade arbetare och andra för att hos denna firma taga anställning, på grund af att firman utför blockadbrytare-arbetare i Kålgårdsberget vid Uddevalla.

Sv. Järnvägsbyggnadsarbetare-fackf.:

Styrelsen.

(Ur *Ny Tid* 17 april 1906.)

28. *Gråstensarbetare!*

Som strejk den 8 maj utbrutit bland gråstensarbetare i Göteborg, varnas en hvar gråstensarbetare och grundläggare att hitresa och söka arbete, förrän annorlunda meddelas.

Göteborg den 8 maj 1906.

Sv. Grof- och fabriksarb.-förb. afd. n:r 49 i Göteborg.

(Ur *Ny Tid* 29 maj 1906.)

* * *

*Närmare
belysning
af exemplen.*

Ofvan anförda exempel kunde ha mångfaldigats i antal, och möjligt är, att mycket värre uttryck af socialdemokratisk våldstaktik kunde återopas från år 1906, för att ej tala om det upprörda året 1905. Det kunde också haft sitt intresse att sammanräkna, huru många personer eller affärer som drabbats af fackföreningarnas onåd och förföljelse; ett sådant arbete hade emellertid tagit mera tid i anspråk än jag kunnat prestera, och hvad som redan meddelats torde vara till fyllest för att gifva hvarje läsare en klar uppfattning af hvad det här är fråga om.

Jag trotsar hvem som helst att kunna bestrida, att den socialdemokratiska makten inom vårt samhälle i ofantligt hög grad är grundad på våld eller hot, d. v. s. på ett tvång, som söker upphäfva och verkligen i många fall upphäfver individernas fria bestämmanderätt i viktiga stycken. I vissa meddelanden låter det mäktiga oskyldigt, detta tal om organisationens betydelse, men där bakom ligger det faktum, att en hvar som ansluter sig till en af landsorganisationens fackföreningar, som genom majoritetsbeslut anslutit sig till en arbetarekommun, *i och med detsamma inträder i det politiska socialdemokratiska partiet.* Ett sådant tvång, som det här är fråga om, vore alldeles förkastligt, äfven om det blott gällde inträde i yrkesorganisationerna, men dubbelt

fördömligt blir det, då personer tillika tvingas tillhöra ett visst politiskt parti. Detta blir ännu mer upprörande därigenom, att — trots alla betydanden i motsatt riktning — den socialdemokratiska arbetarrörelsen i allmänhet uppträder religionsfientligt eller öppet tolererar den religiösa känslans och trons förhånande, något som måste göra medlemskap ytterligt svårt för en religiös arbetare.

Vid närmare granskning af ofvan anförda meddelanden finner man tillräckligt med intyg på ifriga bearbetningar på icke-organiserade att ingå i organisationerna. »Trots föregående agitation» heter det, »upprepade påstötningar» omtalas etc. Då personerna i fråga vilja följa sin fria vilja, offentliggöras deras namn. Ibland hotas i allmänhet med att »presentera», att »kungöra i pressen» vissa namn, och intet tvifvel torde kunna råda därom, att en dylik presentation innebär något ofantligt bekymmersamt för dem det drabbar. Sedan är det ej blott de närmaste arbetskamraterna, som pressa och trakassera dem, utan äfven andra. Komma de in på ett kafé eller ett matställe, kunna de mötas af hån och begabberi och nekas ibland — af hänsyn till den allt bestämmande delen af publiken — att få mat eller dryck. Följden blir svår, äfven om enbart namnen utsättas. Men därtill fogas ibland förtäckta eller tydliga förnärmelser, såsom epiteten »förrädare», »hedersmän», »trotjänare» eller ordvändningarna »brott mot arbetarklassen» o. d. Mest talande äro afbönera, där den ångrande tvingas att underteckna tillvitelser mot sig själf, som han i annat sammanhang kunde åtala; i de ofta tillfogade förlåtelsefrågorna från respektive styrelser heter det, att mannen nu bör betraktas som »kamrat» eller »god kamrat», eller förklaras, att han numera »ej får trakasseras». Man förstår då, hur det varit ställt *före* afbönen. Det har inträffat, att en arbetare tvungits till afbön, men ej alls eller ej genast fått förlåtelse; afbönen har dock offentliggjorts, så att han fått schavottera utan att få lugn. Belysande är för öfrigt den ofta förekommande uppmaningen, att »hvarje organiserad arbetare bör bemöta dem (de förut nämnda) efter förtjänst». Tydligt som ett försvårande moment nämnes här ofvan i ett fall, att en arbetare ingått i »Svenska arbetareförbundet».

En ofta förekommande benämning är »strejkbrytare», hvarmed menas ej blott den som frångått strejkbeslut, hvare han själf deltagit, utan en hvar som vågar taga erbjudet arbete under pågående strejk, hur okunnig han än kan ha varit om strejkens förefintlighet, eller hur mycket han än kan ogilla densamma. Uppfattningen är på socialdemokratiskt arbetarehåll, att en fackförenings eller ett fackförbunds strejkbeslut bör vara gällande lag öfver hela landet, hvarefter en och hvar

äger att rätta sig. — Till maktlystnaden och frihetsförtrycket kommer ohöljd råhet, då här ofvan i ett meddelande en man hånande beskylles för att »ha tjänat sitt bröd i sitt anletes svett». Då en fackförening så beslutar, är det ett brott att arbeta för sin och sin eljest nödlidande familjs utkomst. Denna uppfattning skall bibringas vår arbetareklass medelst hånande ord och rena förföljelser från en väl organiserad och därför mäktig *minoritet* bland arbetarna själfva! Här kräfvess sannerligen en reaktion i uppfattning och ett ingripande, där sådant är möjligt och praktiskt lämpligt.

Hvad här sagts om försök att ej ingå i fackförening gäller äfven om försök att utträda. Förenings*frihet* i detta ords verkliga betydelse är något på detta håll okänt.

De socialdemokratiska fackföreningarne vilja ej blott bestämma öfver landets alla arbetare, utan äfven i stor utsträckning öfver arbetsgifvare och handlande. Medlen äro *bojkott* och *blockad*.

Om tvist mellan arbetsgifvare och arbetare uppstår å arbetsplats, förklaras denna *blockerad*, hvori ligger ett förbud för hvarje arbetare att där taga arbete. Våldstaktiken vänder sig här åt två håll: *indirekt* mot arbetsgifvaren, som skall tvingas till någon eftergift, *direkt* emot arbetsvilliga arbetare, som det är meningen trakassera, tills de om möjligt tröttna och lämna arbetet. Skulle arbetsgifvaren dock erhålla nödig arbetskraft, *bojkottas* hans varor, hvori ligger, att hvarje handlande, som man anser sig kunna komma åt, hotas af förlust af all arbetarnes handel, så länge han för bojkottade varor. Allmänt bekanta exempel gälla Rettigs cigarrer och cigaretter från Gäfle och skodon från Vänersborg.

*Verkningar
af bojkott
och blockad.*

Bojkotten är ett otäckt vapen, som hårdt kan drabba vissa affärer och som helt och hållet öfverlämnar småhandlare å arbetarecentra i arbetarnes våld. Båda medlen äro så mycket mer förkastliga, som tvisteanledningen från början kan vara obetydlig eller innebära ett öfvergrepp från arbetarnes sida (kraf på afskedande af en förman eller dylikt). Arbetarne uppträda på en gång som part i målet, domare och exekutorer.

Arbetarnes uppträdande kan få de mest vidtgående följder. En fabrikant kan nödgas upphöra med sin tillverkning, en handlande med

sin affär. Äfven om striden ej resulterar däri, åsamkas fabrikanter eller handlande naturligtvis betydande, ibland ofantliga förluster, för så vidt ej någon organisation af arbetsgifvare eller handlande kan ingripa och hastigt få uppgörelse till stånd. Hvad den osäkerhet, som vållas af arbetareorganisationernas ständiga stridslystnad, har kostat landet i minskad produktion och i svårighet för arbetsledare att kunna kalkylera ens för den närmaste framtiden, är omöjligt att säga, men att det här rör sig om ofantliga belopp, är säkert. Och verkningarna däraf drabba bland annat arbetarna själfva genom minskadt antal arbetstillfällen och stigande priser.

Blockadsystemet kan för öfrigt ha mycket egendomliga rättsverkningar. En byggmästare sättes i konkurs och en annan köper af konkursmassan en tomt med halfärdig byggnad. Köparen har grundat sina beräkningar på priset och kostnaderna för husets fullbordande, men mötes genast, då han vill taga itu med arbetet, af meddelandet att platsen är blockerad; de förutvarande arbetarne ha en fordran, som ej bevakats i konkursen och som de fordra få ut helt och hållet, innan blockaden upphäfves. Den nye ägaren kan i ett sådant fall finna, att hans nyköpta egendom graveras af en skuld, som inteckningsprotokollet ej känner till och som ej beräknats vid det fullt lagenliga konkursförfarandet, men som utkräfvdes på ett sådant sätt, att egendomen kan blifva värdelös, om ej skulden betalas. Fackföreningarna söka i dylika fall skapa ny rätt, som bryter sig igenom den gällande rättsordningen.

Den utveckling, hvarom jag här talar, är så mycket farligare, som vålds- och hottaktik, använd på ett håll i de sociala eller politiska striderna, slutligen framtvingar en motsvarande taktik från motsidan. Sättes ingen damm för socialdemokraternas inpisknings-, bojkott- och blockadsträfvanden, komma vi helt visst att få bevittna ännu svårare sociala stridsformer. Vissa ansatser därtill ha redan försports.

Bojkott och blockad, hvarmed jag då menar ett på offentliga meddelanden stödt försök att ekonomiskt skada en affär, tills en viss eftergift eller dylikt medgifvits, synes mig afgjordt innebära ett samhällsvådligt strids sätt. Jag finner det dock förklarligt, ehuru på samma gång beklagligt, om man slutligen på andra håll än det socialdemokratiska tager upp sagda stridsmedel. Så skedde år 1905 emot Karlstadstidningen och 1907 emot Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning, ehuru visserligen med vida mindre effekt än motsvarande åtgöranden från välorganiseradt socialdemokratiskt håll.

*Fara för
allmänna
användning.*

Råbelöfskonflikten under år 1907 är ganska belysande för de närmaste utvecklingsmöjligheterna. På grund af blockad kunde reparationer ej företagas vid Råbelöf. Gårdens folk fick ej handla i ett nära liggande bageri, och till gården kunde ej svagdricka för arbetsfolket inköpas. Då arbetarekommunen i Kristianstad slutligen i öfvermod ville bojkotta alla affärsmän, som trädde i förbindelse med Råbelöf, lär skånska landtmännens arbetsgifvareförening ha hotat med stark förhöjning af priset för all den mjölk, som infördes till staden från egenomar, tillhörande föreningens medlemmar. Af något missförstånd lär Hvilans mekaniska verkstad till en början ha afvisat uppdrag att reparera maskiner från Råbelöf, men då nämnda arbetsgifvareförening äfven här ingrep och sedan Sveriges verkstadsförening blifvit underrättad, ordnades saken.

Åtgärder emot åtgärder, hot emot hot, tvångspolitik emot tvångspolitik — se där ett närliggande framtidsperspektiv, om utvecklingen ohindradt får ha sin gång.

Hvad kan göras?

Hvad kan då göras?

Att något *kan* och *måste kunna* göras för att om möjligt föra in utvecklingen på annan väg, bör stå klart för hvar och en, som ser den nuvarande situationens allvarliga faror och hoppas på en bättre framtid.

Det gemensamma för alla ofvan anförda exempel är en medveten sträfvan från vissa sammanslutningars sida att tvinga fram någon eftergift — medelst *obehörigt ingripande i annans fria utöfning af yrke eller näring*. I hvarje meddelande ligger ett tydligt *hot* af ett eller annat slag. Slutligen märkes, att öfverallt *offentligt meddelande* kommer till användning för att göra hotet fullt effektivt.

Här föreligger *dels* ett beslut och *dels* offentligt meddelande af viss innebörd.

Beslutet är gifvetvis grundläggande för de följande åtgärderna, men enligt min mening skulle resultatet af ett direkt beifrande af en sluten förenings beslut i hithörande fall erbjuda stora svårigheter och knappast blifva effektivt, i det att åt det offentliga meddelandet kunde gifvas en form, som visserligen vore genomskinlig nog, men däri intet namn å den beslutade organisationen vore utsatt. Jag tror därför, att det allmänt hållna tillägg till 15 kap. 22 § strafflagen, som påyrkas i

den nyss väckta motionen n:o 156 i Andra Kammaren, icke gärna kan innebära den lösning, som synes önskvärd. Det förefaller mig också finnas så stora brister i den nämnda paragrafens nuvarande formulering, att man gör klokast i att ej söka draga in däri nya bestämmelser.

Hvad som i hvarje fall gör ett fackföreningsbeslut af här ifrågasvarande slag effektivt är *det offentliga meddelandet*, och det är emot detta, som statsmakterna både kunna och enligt min mening böra inskrida medelst ny lagstiftning.

Det offentliga meddelandet bör om möjligt förhindras.

Till ytterligare stöd för min uppfattning, att hvad som i hithörande fall bör kunna beifras är *det offentliga meddelandet*, vill jag påpeka, att en förening naturligtvis har viss bestämmelserätt öfver sina frivilligt anslutna medlemmar. Om det därför i den sociala striden gått till strejk eller lockout, är det lika naturligt, att den fackförening eller det fackförbund, som fattat beslut om strejk, inskräper hos *sina egna medlemmar* att ej taga arbete å ifrågasvarande arbetsplats, som att en arbetsgifvareförening i händelse af lockout uppmanar *sina ledamöter* att ej gifva arbete åt de lockoutade. Rättsuppfattningen har ännu ej stadgat sig därutinnan att obligatorisk fredlig uppgörelse kan påbudas, utan man nödgas tills vidare finna sig vid förekomsten af sådana öppna strider. Man får taga de nödvändiga konsekvenserna men bör noga tillse, att ej en strid mellan två bestämda parter urartar till ett allmänt tillstånd af rättslöshet.

Så sker dock, då en sammanslutning ej nöjer sig med förfoganderätt öfver egna medlemmar, utan söker tillvälla sig makt att bestämma öfver alldeles utomstående personer och med hot eller våld söker göra sin vilja gällande. I sådant fall trädes samhällets rätt för nära, och statsmakterna ha i och med detsamma en gifven skyldighet att ingripa. Medlet för här ifrågasvarande maktöfvergrepp är närmast det offentliga meddelande, som till utomstående sprider kunskapen om en förenings vilja att bestämma för hela landet, för utomstående likaväl som för medlemmar. Ett dylikt meddelande innebär alltid ett hot, ty i annat fall vore det alldeles meningslöst.

När offentligt meddelande sker i tryck, blir *tryckfrihetsförordningen* normerande. Vid granskning af dess § 3, som redogör för de olika slagen af missbruk af tryckfriheten, finner man endast en bestämmelse, som kan tillämpas på en mindre del af här ifrågasvarande meddelanden, och som är så formulerad (mom. 11):

Ändring nödvändig i tryckfrihetsförordningen.

Angripelser emot enskild man, hvilka å ära gå, eller för dess borgerliga namn och rykte förklenliga äro; brottet straffas enligt allmän lag, och varde dessutom skriften konfiskerad.

Endast i ett mindre antal fall är meddelandenas formulering sådan, att åtal enligt detta moment kan ifrågakomma. Det finnes emellertid prejudikat på, att åtal i särskildt svåra fall ledt till fällande utslag af jury. Såsom här ofvan synes, är formuleringen i regeln sådan, att man ej direkt kan tala om angripelser, hvilka å ära gå.

Jag har redan tillåtit mig påpeka, att det gemensamma för samtliga fall — det må nu vara fråga om inpiskning i föreningar, angrepp på s. k. strejkbrytare, bojkott eller blockad — är förefintligheten af ett hot, hvars verkställande innebär *ett ingripande i annans fria utöfning af näring eller yrke* och som tydligen utsätter honom för skada eller förlust. En arbetare, som tvingas in i en förening, som han ej önskar tillhöra, och som sedan blir bunden af föreningens beslut rörande arbete eller icke-arbete, kan ej längre fritt utöfva sitt yrke — detta borde stå klart äfven för de ifrigaste förkämpar för fackföreningstaktiken. Och att bojkott af en fabrikants varor och blockad af arbetsplats innebära intrång i fabrikantens eller arbetsgifvarens fria yrkesutöfning torde ligga i öppen dag.

De svåra öfvergrepp, som ligga i här citerade offentliga meddelanden, synas bäst kunna afstyras, för så vidt de komma till synes i tryck, genom ett tillägg till tryckfrihetsförordningen § 3, mom. 11 af följande lydelse:

Lag samma vare, därest någon, i uppenbar afsikt att obehörigen ingripa i annans fria utöfning af yrke eller näring, genom offentligt meddelande eller på annat dylikt sätt utsätter honom för skada eller förföljelse.

Om man tager i betraktande orden »i uppenbar afsikt att obehörigen» etc. och tillika besinnar, att målsäganden ensam kan väcka åtal samt att jury äger att afgöra, om åtalet är befogadt eller icke, torde man snart komma till den uppfattningen, att detta tillägg icke kan förhindra en nyttig och i många fall nödvändig offentlig kritik, och att det således är ägnadt att förhindra ett ur samhällets synpunkt tydligt *missbruk* af tryckfriheten, icke att lägga band på pressens samhällsgagnande verksamhet.

Som tryckfrihetsförordningen i 3 kapitlet, hvori redogöres för de olika slagen af missbruk af tryckfriheten, öfverallt hänvisar till bestämmelserna i allmänna strafflagen och sålunda alltid förutsätter att gärningen, därest den ej skett i tryck, varit straffbar enligt allmän lag, har jag att tillse om den nu ifrågavarande handlingen, därest den ej skett i tryck, är belagd med straff. Af min framställning här ofvan framgår, att det kännetecknande för här ifrågavarande handling är att någon utsätter annan för skada eller förlust genom offentligt meddelande och gör det i uppenbar afsikt att obehörigen ingripa i den andras fria utöfning af yrke eller näring. Sådan handling bör tydligen hänföras till frihetsbrotten, hvarom talas i 15 kapitlet strafflagen.

Ändring
äfven i straff-
lagen.

Den 23 paragrafen handlar om *hot* och lyder så:

Hotar man annan, muntligen eller skriftligen, med misshandel eller brottslig gärning, och sker det på sådant sätt eller under sådana omständigheter, att anledning är att befara, det hotet verkställas skall; dömes, där ej det hot med särskildt straff belagdt är, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Hvarken denna paragraf eller någon annan nu gällande synes innehålla sådana stadganden, som här påkrävas. I samband med ändring i tryckfrihetsförordningen blir således ändring af strafflagen nödvändig, och detta desto mera, som det naturligtvis finnes andra former för offentligt meddelande än offentliggörande i tryck: t. ex. kungörande å offentligt möte, uppsättande å husknutarna af skrifna anslag o. d. Bäst synes den här förefintliga luckan fyllas genom ett tillägg till 15 kapitlet 23 § strafflagen af följande lydelse:

Hvar som, i uppenbar afsikt att obehörigen ingripa i annans fria utöfning af yrke eller näring, genom offentligt meddelande eller på annat dylikt sätt utsätter honom för skada eller förlust, straffas, där gärningen ej med svårare straff belagd är, med böter högst ettusen riksdaler.

I ofvan anförda nu gällande moment af 15 kap. 23 § stadgas såsom straff böter eller fängelse i högst sex månader; i 15 kap. 22 § (»Tvingar någon utan laga rätt — — genom våld eller hot annan att något göra, tåla eller underlåta» etc.) högst två års straffarbete. Då i här föreliggande fall af skäl, som ofvan anförts, ej en förenings *beslut* om ingrepp i annans fria utöfning af yrke eller näring synes kunna direkt beifras, utan endast *det offentliga meddelandet*, bör enligt min mening annat straff än böter icke ifrågasättas.

Norsk lagstiftning.

Den farliga utveckling, mot hvilken jag här påkallat statsmakternas ingripande, har redan uppmärksammats i Norge. I den nya norska strafflagens § 247 heter det:

»Med böder eller med fängsel indtil 6 maaneder straffes den, som søger at bevirke eller at medvirke til at skade en andens gode navn og rygte eller at udsette ham for had, ringeagt eller tab af den for hans stilling eller naering fornødne tillid.

Er beskyldningen fremsat i trykt skrift eller paa anden maade gjort almindelig bekjendt eller er den fremsat enten mod offentlig tjenstemand i tjenesten eller paa grund af offentlig tjenstehandling eller som hevn for nogen saaden kan fängsel indtil 1 aar idømmes.»

* * *

Då en sådan ändring af 15 kap. 23 § strafflagen, som jag här tillåtit mig angifva såsom enligt min mening oundgängligen påkräfd, icke synes böra träda i kraft förrän samtidigt med eventuell ändring af tryckfrihetsförordningen § 3, mom. 11, är den närmaste uppgiften att framlägga förslag till denna senare grundlagsändring.

Under åberopande af hvad jag här ofvan anfört, får jag således värdsamt hemställa

att Riksdagen behagade antaga såsom hvilande för vidare grundlagsenlig behandling följande förslag till ändrad lydelse af § 3, mom. 11 tryckfrihetsförordningen.

§ 3.

11:o) Angripelser emot enskild man — — — skriften konfiskerad. Lag samma vare, därest någon, i uppenbar afsikt att obehörigen ingripa i annans fria utöfning af yrke eller näring, genom offentligt meddelande eller på annat dylikt sätt utsätter honom för skada eller förlust.

Stockholm den 11 februari 1908.

Karl Hildebrand.